

sterier, og jeg veed albrig, at han har dømt anderledes om noget Ministerium, end at han troede det Bedste om det; han troede, at Ministerne vare gode og brave Mænd, men — der kommer altid et „Men“ — med alt det overordentlig Herlige, der iøvrigt kan være for en Mand baade i denne Verden og i den anden, ved at være en brav Mand, kan dette dog ikke absolut være tilstrækkeligt til under vanskelige Forhold at være Minister i et Land. Naar han har sagt, som han f. Ex. har gjort i den Tid, jeg var Ministerpræsident, at han var overbevist om, at Ministeriet havde den bedste Villie, men at det handlede i den dybeste Uvidenhed med Hensyn til de Forhold, hvorom det gjaldt, er dette, hvis man tager det strengt, utvivlsomt en fattig Roes for et Ministerium, og jeg er overbevist om, at ogsaa det nuværende Ministerium maa være fattet paa en lignende Roes, om end ikke en slet saa stærk. Naar det ærede Medlem idag har benyttet Leiligheden til at sige, at han troede paa Ministeriets Naivitet og Troshydighed, er dette maaskee ogsaa smukke, personlige Egenskaber i en vis Alder og hos visse Folk, men hos et Ministerium er det ikke det, hvorpaa man fortrinsviis sætter Priis. Jeg skal dog, som sagt, ikke komme tilbage til dette; men jeg troer blot, det vil være ønskeligt, at der ikke lægges for megen Vægt paa Ytringer, som saaledes ganske i Almindelighed komme fra det ærede Medlems Side om de tidligere Ministerier, navnlig hvad Popularitetens Strømninger angaaer.

Jeg maa tilstaae, at naar jeg bestemte mig til at tage Ordet, var det ikke saameget paa Grund af det Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds, som derimod af Hensyn til et andet Foredrag, der blev holdt meget tidligere, og som var af en heel anden Bestaafenhed, nemlig det Foredrag, som blev holdt af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termanfen). Dette Foredrag adstillede sig meget væsentligt fra det førnævnte ærede Medlems, og jeg kan sige, at det baade ved sin Form og ved sit Indhold i den Grad har Vidne om den dybe Alvor og den meget samvittighedsfulde Overveelse, der laa til Grund for det ærede Medlems Stemmegivning. Det var af den Art, at man, hvad

man end maatte dømme om det Resultat, hvortil det kom, ikke kunde Andet end søle sig tiltalt af den Maade, hvorpaa dette blev motiveret. Det er altsaa ingenlunde mod Foredraget i dets Heelhed eller i og for sig, jeg skulde søle mig opfordret til at tage Ordet, men der forekom nogle Ytringer deri, som saa ofte have spøget omkring her i Salen, at de dog maaskee nu, da vi staae ved Slutningen af disse Forhandlinger, kunde trænge til Smødegaaen, til en Delysning, saaledes at det kunde komme til at staae fast, hvad der ogsaa i denne Henseende er Sandhed. Det ærede Medlem omhandlede Forfatningen af 18de November 1863, og han udtalte med stor Varme sin Følelse af og Overbeviisning om, at det Meget, der er sagt og talt om denne Forfatnings Bestaafenhed som Aarsag og Grund til Krigen og dens Ulykker, var fuldkommen urigtigt. Derpaa skal jeg ikke indlade mig videre, da jeg fornylig har havt Leilighed til at udtale mig derom, men det ærede Medlem meente dernæst, at denne Forfatning dog skulde have havt en uheldig og ulykkelig Indflydelse paa vore indre Forhold. Jeg troer klarest og bestemtest at kunne samle, hvad han i denne Henseende udtalte, naar jeg siger, at det var hans Mening, at denne Forfatning ved sin Tilblivelse, under sin Tilblivelse, og allerede ved de Stridt, der bleve gjorte til dens Tilblivelse gik ud paa at bevirke en Indskrænkning, en Forandring af den folkelige Frihed, der var givet Danmark ved Grundloven af 5te Juni, samt at den dernæst, ved sin fortsatte Vedbliven efter Krigen og Freden, har havt en uheldig Indflydelse — naturligviis efter hans Opfattelse i ufolkelig Retning — paa den Forfatning, som der nu er Spørgsmaal om at vedtage. Jeg, troer, at det første Antagende er ligesaa uberettiget, som det sidste efter min fulde Overbeviisning er grundurigtigt, og det er derom, jeg skal tillade mig at høre et Par Ord. Hans Bemærkninger i den første Retning bleve af det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds — der ogsaa kom ind paa dette Gebeet — førte en heel Deel videre, efter den Maade, hvorpaa han gjerne tager Sagen, og han kom saa vidt, at han endog meente, at den hele Tanke om og Bestræbelse for at gaae den Vej, som blev fulgt ved Til-